

Zjawisko Przemocy w Rodzinie na terenie Polski

Wprowadzenie

Przemoc w rodzinie stanowi złożony problem społeczny, wymagający dogłębnego zrozumienia oraz wdrożenia efektywnych działań prewencyjnych. Niniejsza publikacja przedstawia szczegółową analizę tego zjawiska na terenie Polski.

Definicja Przemocy w rodzinie i jej formy

Przemoc domowa obejmuje wszelkie działania lub zaniechania, które prowadzą do szkody fizycznej, emocjonalnej, seksualnej lub ekonomicznej w kontekście rodzinnym lub domowym. Formy przemocy w rodzinie mogą przybierać różnorodne postacie, w tym:

Przemoc fizyczna:

Dotyczy użycia siły fizycznej przeciwko ofierze, takiej jak bicie, kopanie, zadawanie obrażeń czy użycie broni.

Przemoc emocjonalna:

Obejmuje działania mające na celu poniżanie, kontrolowanie, manipulowanie, zastraszanie, grożenie czy izolowanie ofiary, w tym groźby przemocy fizycznej.

Przemoc seksualna:

Zawiera wszelkie formy nieakceptowalnego zachowania seksualnego, wymuszone na ofierze bez jej zgody, jak gwałt, molestowanie czy nękanie seksualne.

Przemoc ekonomiczna:

Charakteryzuje się kontrolowaniem przez sprawcę dostępu ofiary do środków finansowych, w tym kontrolę nad finansami, przymuszanie do pracy bez wynagrodzenia czy utrudnianie zdolności zarobkowych.

Przyczyny i czynniki sprzyjające przemocy

Czynniki sprzyjające przemocy w rodzinie są zróżnicowane i wielowymiarowe. Mogą obejmować niski poziom edukacji, nierówności społeczne i ekonomiczne, uzależnienia, niewłaściwe wzorce wychowania, jak również trudności w komunikacji i rozwiązywaniu konfliktów.

Objawy i skutki Przemocy Domowej dla ofiar i sprawców

Ofiary przemocy często doświadczają skutków takich jak fizyczne obrażenia, niskie poczucie własnej wartości, izolacja społeczna oraz problemy w nawiązywaniu zdrowych relacji interpersonalnych.

Również sprawcy przemocy mogą doświadczać negatywnych konsekwencji swojego zachowania, włączając w to wyrzuty sumienia, poczucie winy, uzależnienia, czy problemy z utrzymaniem stabilnych relacji.

Analiza przedstawionych aspektów przemocy w rodzinie wskazuje na konieczność przyjęcia kompleksowego podejścia do problemu.

Kluczowe jest nie tylko wsparcie dla ofiar, ale także dogłębne zrozumienie zachowań sprawców oraz wdrażanie odpowiednich interwencji.

Kontekst Społeczny dokonywanej analizy

Poniżej przedstawiono kluczowe informacje niezbędne do zrozumienia kontekstu społecznego przemocy w rodzinie w Polsce. Zrozumienie tych aspektów jest istotne dla skutecznego planowania działań oraz polityki mającej na celu przeciwdziałanie przemocy domowej. Analiza charakterystyk społecznych, takich jak demografia, poziom ubóstwa, dostępność usług wsparcia oraz lokalne potrzeby, stanowi podstawę dla opracowania efektywnych strategii interwencyjnych i prewencyjnych. Precyzyjna ocena sytuacji pozwala na identyfikację obszarów, które wymagają szczególnej uwagi oraz dostosowania wsparcia do rzeczywistych potrzeb osób dotkniętych przemocą. Skoncentrowanie się na tych elementach przyczynia się do bardziej skutecznego zwalczania przemocy w rodzinie i tworzenia bezpieczniejszych środowisk dla ofiar w całym kraju.

Demografia:

Polska ma obecnie około 38,1 miliona mieszkańców. W strukturze płciowej 51,2% stanowią kobiety, a 48,8% mężczyźni. W latach 2002-2023 liczba ludności w Polsce spadła o około 2%, co jest efektem niskiego przyrostu naturalnego i emigracji. Średni wiek mieszkańców wynosi 42,2 lat, co jest nieznacznie wyższe od średniego wieku mieszkańców Unii Europejskiej oraz wyraźnie wyższe od średniego wieku mieszkańców w 2002 roku.

Prognoza Demograficzna:

Prognozowana liczba ludności Polski na rok 2050 wynosi około 36,5 miliona, przy czym przewiduje się, że 18,8 miliona będą stanowiły kobiety, a 17,7 miliona mężczyźni. Oczekiwany spadek liczby ludności jest związany z utrzymującym się niskim wskaźnikiem urodzeń oraz starzejącym się społeczeństwem.

Małżeństwa i Rozwody:

W 2022 roku zawarto w Polsce około 200 000 małżeństw, co odpowiada wskaźnikowi 5,3 małżeństwa na 1000 mieszkańców. Jest to nieznacznie niższe od średniej w poprzednich latach. W tym samym okresie odnotowano około 75 000 rozwodów, co odpowiada wskaźnikowi 1,9 rozwodu na 1000 mieszkańców, co jest wyższe niż średnia dla poprzednich lat i wskazuje na stabilizację tego wskaźnika w porównaniu do lat wcześniejszych.

Stan Cywilny:

W Polsce 30,5% mieszkańców jest stanu wolnego, 52,0% żyje w małżeństwie, 8,2% mieszkańców jest po rozwodzie, a 9,3% to wdowy/wdowcy. Wzrost odsetka osób po rozwodzie i wdów/wdowców związany jest z rosnącym średnim wiekiem zawierania małżeństw i rosnącą liczbą rozwodów.

Przyrost Naturalny:

Polska ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -65 000, co odpowiada przyrostowi naturalnemu -1,7 na 1000 mieszkańców. Ujemny przyrost naturalny jest wynikiem większej liczby zgonów niż urodzeń oraz niskiego wskaźnika urodzeń.

Urodzenia i Zgony:

W 2022 roku urodziło się w Polsce około 370 000 dzieci, z czego 48,8% to dziewczynki i 51,2% chłopcy. Średnia waga noworodków wynosi około 3 400 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń do liczby zgonów, wynosi 0,83, co jest nieznacznie poniżej średniej dla Unii Europejskiej i wskazuje na dalszy spadek liczby ludności.

Przyczyny Zgonów:

W 2022 roku 28,5% zgonów w Polsce spowodowanych było chorobami układu krążenia, 25,3% zgonów było wynikiem nowotworów, a 11,2% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 mieszkańców Polski przypada około 10,5 zgonów.

Migracje:

W 2022 roku w Polsce zarejestrowano około 300 000 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 280 000 wymeldowań, co daje saldo migracji wewnętrznych wynoszące 20 000. W tym samym roku zarejestrowano około 50 000 imigrantów przybyłych do Polski oraz 40 000 osób wymeldowanych za granicę, co daje saldo migracji zagranicznych wynoszące 10 000.

Struktura Wiekowa:

Procent ludności w wieku przedprodukcyjnym: 21,5% Procent ludności w wieku produkcyjnym: 61,0% Procent ludności w wieku poprodukcyjnym: 17,5% Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym: 28,7.

Raport dotyczący przemocy w rodzinie w Polsce w 2023 roku

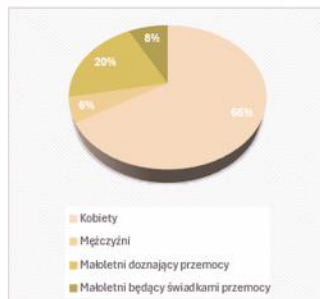
Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta”

- Ogólna liczba wypełnionych formularzy: 62,170
- Formularze wszczynające procedurę: 54,029
- Formularze dotyczące kolejnych przypadków: 8,141

Liczba osób doznających przemocy domowej

Ogólna liczba osób: 77,832

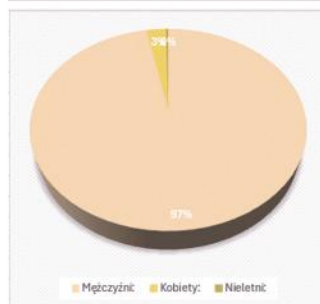
- Kobiety: 51,631
- Mężczyźni: 4,350
- Małoletni doznający przemocy: 15,784
- Małoletni będący świadkami przemocy: 6,067

Liczba osób podejrzanych o przemoc

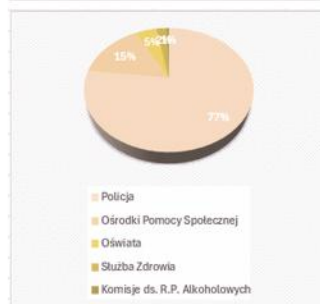
Ogólna liczba osób podejrzanych: 74,139

- Mężczyźni: 64,340
- Kobiety: 1,836
- Nieletni: 203

Zgłoszenia przemocy do różnych instytucji

- Policja: 47,845
- Ośrodki Pomocy Społecznej: 9,574
- Oświata: 2,974
- Służba Zdrowia: 1,497
- Komisje ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: 280

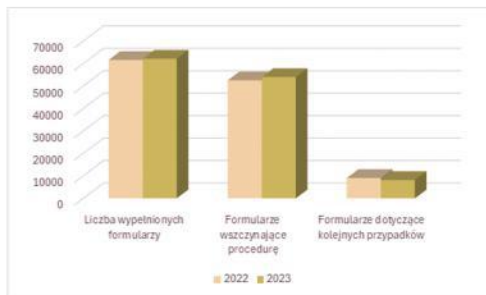
Wnioski

- Większość zgłoszeń dotyczących przemocy domowej trafia do policji.
- Kobiety stanowią największą grupę ofiar przemocy domowej.
- Małoletni są zarówno ofiarami, jak i świadkami przemocy, co wskazuje na poważny problem wpływu przemocy domowej na dzieci.
- Liczba podejrzanych mężczyzn jest zdecydowanie wyższa niż liczba podejrzanych kobiet.

Porównanie z rokiem ubiegłym (2022)

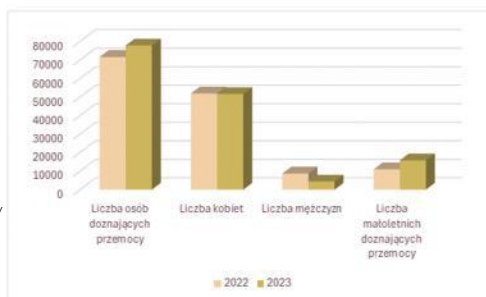
Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta”:

- Wzrost o 525 formularzy w 2023 roku (62,170) w porównaniu do 2022 roku (61,645).
- Liczba formularzy wszczynających procedurę wzrosła o 1,460 (54,029 w 2023 vs. 52,569 w 2022).
- Liczba formularzy dotyczących kolejnych przypadków spadła o 935 (8,141 w 2023 vs. 9,076 w 2022).

Liczba osób doznających przemocy domowej:

- Wzrost o 6,201 osób w 2023 roku (77,832) w porównaniu do 2022 roku (71,631).
- Liczba kobiet spadła o 304 (51,631 w 2023 vs. 51,935 w 2022).
- Liczba mężczyzn spadła o 4,364 (4,350 w 2023 vs. 8,714 w 2022).
- Liczba małoletnich doznających przemocy wzrosła o 4,802 (15,784 w 2023 vs. 10,982 w 2022).

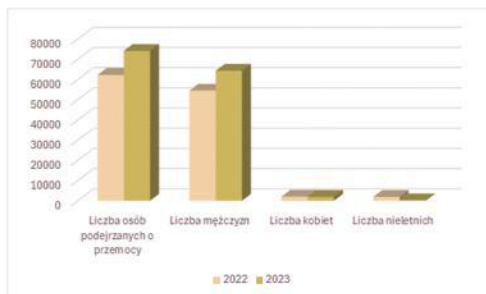

Nowa kategoria w 2023:

Małoletni będący świadkami przemocy: 6,067.

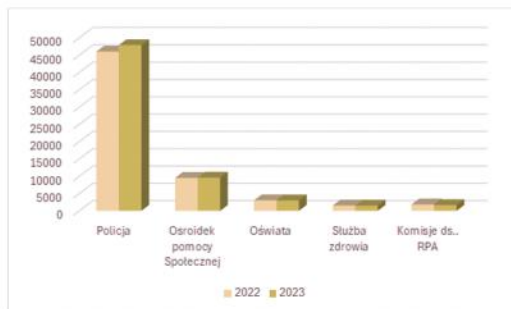
Liczba osób podejrzanych o przemoc:

- Wzrost o 11,895 osób w 2023 roku (74,139) w porównaniu do 2022 roku (62,244).
- Liczba mężczyzn wzrosła o 9,848 (64,340 w 2023 vs. 54,492 w 2022).
- Liczba kobiet spadła o 156 (1,836 w 2023 vs. 1,992 w 2022).
- Liczba nieletnich spadła o 1,633 (203 w 2023 vs. 1,836 w 2022).

Zgłoszenia przemocy do różnych instytucji:

- Policja: Wzrost o 1,871 zgłoszeń (47,845 w 2023 vs. 45,974 w 2022).
- Ośrodki Pomocy Społecznej: Wzrost o 74 zgłoszenia (9,574 w 2023 vs. 9,500 w 2022).
- Oświata: Spadek o 36 zgłoszeń (2,974 w 2023 vs. 3,010 w 2022).
- Służba Zdrowia: Spadek o 13 zgłoszeń (1,497 w 2023 vs. 1,510 w 2022).
- Komisje ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: Spadek o 1 zgłoszenie (280 w 2023 vs. 281 w 2022).

Rekomendacje:

1. Wzmocnienie działań prewencyjnych i edukacyjnych:

-Liczba formularzy wszczynających procedurę i zgłoszeń do policji wzrosła, co wskazuje na potrzebę intensyfikacji działań prewencyjnych.

2. Zwiększenie wsparcia dla ofiar przemocy:

-Znaczący wzrost liczby małoletnich doznających przemocy oraz nowych zgłoszeń małoletnich będących świadkami przemocy wymaga odatkowych zasobów i wsparcia psychologicznego.

3. Wzmocnienie współpracy między instytucjami:

-Wzrost liczby zgłoszeń do Ośrodków Pomocy Społecznej oraz policji sugeruje potrzebę lepszej koordynacji i współpracy między tymi instytucjami.

4. Szkolenie służb:

-Regularne szkolenia są kluczowe, zwłaszcza w kontekście zmieniających się statystyk dotyczących podejrzanych i ofiar przemocy domowej.

Fundacja Projekt Walizka w ramach realizowanych projektów również otacza wsparciem ofiary przemocy domowej, oferując różne formy pomocy.

**Jeśli uważasz,
że możemy Ci pomóc
skontaktuj się z nami**

Telefon: **+48 730 800 251**
Email: **kontakt@projektwalizka.org**

